

Szaffi

Műfaj: kaland, romantikus, vígjáték, animáció
Rendező: Dargay Attila
Író: Jókai Mór
Forgatókönyv: Dargay Attila, Nepp József, Romhányi József
Zeneszerző: ifj. Johann Strauss, Bárdos Daróci Tamás
Operatőr: Henrik Irén, Losonczy Árpád
Figuratervező: Dargay Attila
Produktionsiroda: Pannónia Filmstúdió
Játékidő: 76"
Gyártási év: 1984

Szereplők (hangok):

Botsinkay Jónás: Kern András

Szaffi: Pogány Judit

Cafrinka: Gobbi Hilda

Feuerstein lovag, a kormányzó: Bárdy György

Puzzola: Maros Gábor

Botsinkay Gáspár: Zenthe Ferenc

Ahmed Pasa: Képešy József

Arzéna, Loncsár lánya: Hernádi Judit

Loncsár: Csákányi László

Menyus; Gazsi bácsi; Strázsa; Énektanár; Papagáj: Gálvölgyi János

Mesénk a XVII. században játszódik, amikor a Habsburg-ház elhatározza, hogy kiveri a törököt Magyarországról. Sophie, Ahmed pasa lánya és Jónás, a magyar várúr, Botsinkay Gáspár fia kisgyermekkoruk óta szeretik egymást, s jegyesek. A háború alatt azonban a Botsinkay családnak és a töröknek menekülnie kell, ezért elásnak egy láda kincset Botsinka várának udvarában. A kisdud Sophie menekülés közben elvész, és egy furcsa kis öregasszony talál rá, aki macskája után elnevezi Szaffinak, s saját gyermekeként neveli. A vándorcigányoknál nevelkedett fiatalember, Botsinkay Jónás visszatér atyai birtokára Temesvárra, hogy megszerezze a török basa elrejtett kincsét, ám a lepusztított kastélyon kívül mást nemigen talál ősei földjén – leszámítva a szomszéd kunyhóban éldegélő öreganyót, Cafrinkát és szépséges nevelt leányát, Szaffit, valamint a nádas náluk összegyűlő állatseregletét. A kincset azonban nemcsak Jónás szeretné megtalálni, hanem az ingyenélő haszonlesők is. A fiú eközben újra találkozik Szaffival...

Jónás, ha megkésve is, felismeri, hogy az igazi kincs a reá vágyakozó Szaffi szerelme, s egykori cimborái és újsütetű barátai segítségével megmenekül a veszélytől. Végül a basa kincsére is rátalál.

Korhatárra való tekintet nélkül megtekinthető.

Életrajzok

Dargay Attila

(Mezőnyék, 1927. június 20. – Budapest, 2009. október 20.)

Balázs Béla-díjas, érdemes és kiváló művész,
rajzfilmrendező és képregényrajzoló

1945-től a Képzőművészeti Főiskolán tanult, de 1948-ban „osztályidegenként” kitétek az intézményből. 1951-ben a Nemzeti Színháznál volt díszletfestő, illetve a rajzfilmgyárban gyakornok. Az első magyar színes rajzfilm, *A kiskakas gyémánt félkrajcárja* elkészítésében is részt vett Macskássy Gyula mellett 1951-ben. Három évvel később már rajzfilmtervezőként, 1957-től pedig rendezőként dolgozott az akkor induló Pannónia Filmstúdióban. Hihetetlen érzékel talált rá a veretes irodalmi alapanyagra, amelyekhez legendássá váló, kedves és szeretetre méltó figurákat rajzolt. Hallatlan népszerűségét egész estés rajzfilmjeivel érte el, talán legnagyobb sikere a sorozatként elkészült, majd egész estés filmmé összeállított *Vuk*. Életművének legjelentősebb részét animációs sorozatait tették ki, olyan ismert filmekben dolgozott, mint a *Pom Pom meséi* és *A nagy ho-ho-ho horgász*. A Pannónia első nagyjátékfilm kasszasikerét, a *Lúdas Matyit* is ő rendezte 1976-ban. A *Vukot* és a *Lúdas Matyit* is 2,4 millióan látták moziban, így ezek lettek a Pannónia legnézettebb egészestés rajzfilmjei. Képregényei többségükben a *Pajtás* magazinban jelentek meg, legismertebb figurája Kajla kutya. Éveken keresztül dolgozott a *Dörmögő Dömötörnek* is. Zsenialitása megkérdőjelezhetetlen, humorát nemcsak a szakmai elismerések, alkotásainak népszerűsége, hanem nézettségi mutatói is visszaigazolják. Történeteivel minden korosztályt meg tudott szólítani.

Egész estés rajzfilmjei:

Lúdas Matyi (1976) rendezőként

Vuk (1981) rendezőként

Szaffi (1984) rendezőként

Az erdő kapitánya (1988) rendezőként

Vili, a veréb (1989) dramaturgként

Sárkány és papucs (1989) dialóg rendezőként

A hetedik testvér (1995) forgatókönyvíróként és figuratervezőként

Vacak, az erdő hőse (1997) figuratervezőként

Főbb sorozatai:

Artúr, az angyal (1960–1962) rendezőként

Marci és a csó (1965) rendezőként

Gusztáv (1964–1968) rendezőként

Vili és Bütyök (1968) rendezőként

La Fontaine-mesék (1969–1971) rendezőként

Cantinflashow (1974) rendezőként

A legkisebb ugrifüles I. (1975) dramaturgként Bálint Ágnessel

Pom Pom meséi (1978–1981) rendezőként

Vuk I–IV. (1980) rendezőként

A nagy ho-ho-horgász I. (1982) rendezőként Füzesi Zsuzsával

Jókai Mór

(Komárom, 1825. február 18. – Budapest, 1904. május 5.)
a márciusi ifjak egyike, regényíró, a „nagy magyar mesemondó”,
országgyűlési képviselő, főrendiházi tag

Jókai Mór református középnevesi családban született Komáromban. Iskoláit Pozsonyban (ahová az akkor szokásos módon cseregyerekként, német nyelvtanulás céljából küldték el), Pápán és Kecskeméten végezte. A pápai református kollégiumban ismerte meg Petőfi Sándort. Kecskeméten 1842–44 között jogot tanult. Két gyakorlati év után, mint oly sok köznemesi származású magyar irodalmár, ő is ügyvédi oklevelet szerzett. Sose volt szüksége arra, hogy hivatalt vállaljon, 1846-tól haláláig meg tudott élni írásművészetéből.

Első regénye 1846-ban jelent meg *Hétköznapiak* címmel. Pesten tagja lett a Tízek Társaságának, akik később márciusi ifjakként váltak ismertté. Az *Életképek* című radikális folyóirat szerkesztője, 1848. március 15-én az ifjúság egyik vezéralakja volt. Visszaemlékezései szerint ezen a napon kezdődött szerelme Laborfalvi Rózával. Hamarosan házasságot kötött a színésznővel, amiért legjobb barátja, Petőfi és családja is megtagadta, mert a hölgynek korábbi kapcsolatából törvénytelen gyermeke volt, és nem tartották szerencsésnek az engedékeny Jókai és a nála nyolc évvel idősebb, erős egyéniségű Róza frigyét. A szabadságharc bukása után Kovács János néven rejtőzködve élt, és Sajó álnéven jelentek meg írásai. Regényei többnyire folytatásokban jelentek meg különböző lapokban (Délbáb, Vasárnapi Újság, Pesti Napló, Hölgyfutár, Szépirodalmi Lapok stb.), majd kinyomtatták őket kötetben is. Megbékült édesanyjával, megkapta a neki járó örökségét. Ez az összeg és az írásai sikerével együtt járó anyagi elismerés a jómódba emelte. Telket vett a budai Sváb-hegyen, ahová gyönyörű villát építtetett (maig megtekinthető a XII. kerületi Költő utcában). Az anyagi elismerés mellett, az Akadémia levelező tagjának választotta, 1861-től rendes tag lett. Az 1860-as években újra bekapcsolódott a politikai életbe. A Teleki László-, majd a Tisza Kálmán-féle határozati párt képviselője az 1861-ben összehívott országgyűlésen. A kívánsága, hogy saját lapja legyen, találkozott pártja igényével: A Hon címen politikai napilapot indított 1863-ban. Ettől kezdve az 1870-es évek közepéig tartó időszak jelentette művészi pályájának, népszerűségének csúcspontját. Jelentős művek keletkeztek ekkor. Az *új földesúr* (1862) témája a Bach-korszak és a nemesek passzív ellenállása, illetve a magyarrá lett ellenséges idegen, Ankerschmidt osztrák generális története. A *kőszívű ember fiai* (1869) a forradalmat és szabadságharcot dicsőítő regény, az *És mégis mozog a Föld!* (1872) a reformkort előkészítő művészeti és tudományos törekvéseknek, a korszak nagy személyiségeinek állít emléket. Anyagi gyarapodása jele volt, hogy házat vett Pesten, és villát épített Balatonfüreden. Az 1869. évi országgyűlésre a budapesti Terézváros választotta követéül, de a politika sem távolította el nagy szenvedélyétől, az írástól.

Jókai családi élete sosem volt igazán harmonikus, de Laborfalvi Róza nélkülözhetetlenné vált életében. Az 1870-es évekre a színésznő megkeseredett, nehezen viselte az öregedést és azt, hogy meg kellett válnia a színpadtól. Mivel idősebb volt férjénél, féltékenykedett a nála fiatalabb hölgyekre. Amikor azonban 1886-ban hosszú betegeskedés után meghalt, Jókai úgy érezte, többé nem lesz képes az írásra.

Ötvenéves írói jubileumán (1894) az egész ország ünnepelte, a Révai Könyvkiadó ekkor kezdte megjelentetni összes műveinek 100 kötetes kiadását. Felesége halála után annak unokájával és családjával (Feszty Árpádné, akinek férje a millenniumra festett *A magyarok bejövetele* című híres körkép alkotója) élt, egészen 1899-ig, amikor feleségül vette a húszéves Grósz (Nagy) Bella színésznőt. Ekkor rokonai elfordultak tőle, olvasói is értetlenül álltak a döntése előtt. A politikától ekkoriban már távol maradt, 1896-ban végleg lemondott a képviselőségről. Egészsége megromlott, sokat tartózkodott Dél-Európában a kedvezőbb klíma miatt. Külföldről hazajövet meghűlt, tüdőgyulladást kapott. Álmában érte a halál, 1904. május 5-én.

Kern András

(Budapest, 1948. január 28. –)

Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész, rendező, író, énekes, humorista, érdekes és kiváló művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja

Az 1962-es *Ki mit tud?*-on tűnt fel először paródia-számával. Három évvel később a *Mi lesz?* című amatőr filmjével elnyerte a XIII. Országos Amatőrfilm Fesztivál fődíját. 1970-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, majd a Vígszínházhoz szerződött, melynek azóta is tagja. Nemzedéke egyik legtöbbet foglalkoztatott, legnépszerűbb művésze: kiemelkedő színházi alakításai voltak, mintegy 60 filmben és tévéjátékban szerepelt, szinkronhangját az egész ország ismeri, sikeres film- és színházi rendező. Négy hanglemeze jelent meg, és rendszeresen szerepel a rádióban is. 1976-ban Hegedűs Gyula-émlékgyűrűt, 1978-ban Jászai Mari-díjat, 1988-ban Ajtay Andor-émlékdíjat, 1989-ben Érdekes Művész kitüntetést, 1995-ben Karinthy-gyűrűt kapott. 1996-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjével, illetve MSZOSZ-díjjal tüntették ki. 1997-ben az Országos Színházi Fesztivál különdíját nyerte. 2003 óta a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja. 2004-ben megkapta az Osztrák Művészeti Szövetség diplomáját, illetve a Déri János-díjat. 2007-ben Kossuth-díjjal ismerték el színházi és filmes munkásságát. Ugyanebben az évben elnyerte a Páger Antal-díjat is. 2010-ben Pro Urbe Budapest-díjjal tüntették ki. 2011-ben a Vidor Fesztiválon Életműdíjat kapott. 2012-ben Harsányi Zsolt-émlékdíjban, 2015-ben Vígszínház-díjban részesült.

Pogány Judit

(Kaposvár, 1944. szeptember 10. –)

Kossuth-díjas és Jászai Mari-díjas színművésznő, érdekes művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja

Kaposváron született 1944-ben. A közgazdasági technikum elvégzése után jelentkezett a Színház- és Filmművészeti Főiskolára, ahol az első rostán eltanácsolták. Munka mellett Takács László segédrendező amatőr színjátszókörében játszott el néhány szerepet. 1965-ben lett a Csiky Gergely Színház segédművésze, teljes jogú színésszé 1970-ben vált. Ebben az időszakban ismerkedett meg későbbi férjével, Koltai Róbert színművésszel, aki ekkor már a színház oszlopos tagja volt. Az igazi áttörést színészi

pályájában az 1968-1969-es évad hozta el, amikor Zsámbéki Gábor friss diplomás rendezőként Kaposvárra szerződött, és szerepet adott Pogány Juditnak a *Várj, míg sötét lesz* című színdarabban. 1978 és 1980 között a Nemzeti Színház tagja volt. 1980-tól 14 évadra visszatért a kaposvári Csiky Gergely Színházba. 1994 óta szabadfoglalkozású, 2004-től az Örkény István Színházban játszik. Sajátos alkatú és orgánumú színéssznő, művészi skálája igen széles. Tragikus és komikus szerepeket egyaránt játszik. Számos filmben is szerepelt, mint színész, valamint szinkronhangként is emlékezetes percekert szerzett a nagyközönségnek (pl. mint a kis *Vuk* vagy *Szaffi*). A *Pom Pom meséi* című filmben több mint száz; a 2010-ben bemutatott *Bogyó és Babóca* című mesesorozatban több mint hetven hangon szólal meg.

Gobbi Hilda

(Budapest, 1913. június 6. – Budapest, 1988. július 13.)

Kossuth-díjas színművész, érdemes és kiváló művész, a magyar színház- és filmtörténet egyik legérdekesebb, legeredetibb és legközkedveltebb alakja

Apai ágon olasz származású. Gimnáziumi tanulmányait követően Putnokon a Gazdasági Felső Leánynevelő Intézetbe járt, majd a Pázmány Péter Tudományegyetem Botanikus Kertjének gyakornoka volt. 1932-1935 között a Színművészeti Akadémia ösztöndíjas növendéke. 1935-ben nyert oklevelet, a vizsgaelőadáson a Phaedrát játszotta. A Nemzeti Színház szerződtette, első szerepében a szobalányt alakította Pierre Lotti *Szembekötősdí* c. vígjátékában.

A színháznak 25 éven át volt tagja. 1960-tól 1971-ig a József Attila Színházban játszott. 1971-től 1979-ig (nyugdíjba vonulásáig) ismét a Nemzeti Színház tagja volt, de utána is vezető színésznő a Nemzeti Színházban, majd 1983-tól haláláig a Katona József Színházban. 1945 előtt részt vett a munkásszínjátszásban, tagja volt a Független Színpadnak, szerepelt a Vasas Szakszervezet művészestjein, részt vett az ellenállási mozgalomban. A háború után fizikai munkával vett részt a megsérült Nemzeti Színház újjáépítésében és széles körű társadalmi tevékenységet fejtett ki. A munkás és paraszt származású színinövendékek számára létrehozta a Horváth Árpád Kollégiumot, az idős és magányos színészek számára a Jászai Mari Színészotthon, 1950 októberében pedig megnyitotta a második színészotthon a budapesti Lendvay utcában. A Jászai Otthon 1985-ben átalakította a fiatal, kezdő színészek otthonává. Szívós és kitartó munkával létrehozta a Bajor Gizi Színészmúzeumot, amelyet Bajor Gizi egykori villájában rendezett be és halálának első évfordulóján, 1952. február 12-én nyitott meg. A színészmúzeumot az időközben elhunyt pályatársak emlékeivel még négy ízben bővítette (1974, 1981, 1985, 1987). A Színházművészeti Szövetségben, valamint a Színész Szakszervezetben haláláig harcolt rászoruló színésztársainak érdekeiért. Végrendelésében legnagyobb színpadi alakításának emlékére Aase-díjat alapított a Nemzeti Színház legjobb epizódszínészei jutalmazására, dunabogdányi nyaralóját pedig színészi üdülő-alkotóház céljára hagyományozta. Színészi skálája a bohóztól a tragédiáig ívelt. Rendkívüli humora, karikírozó képessége számos felejthetetlen alakítást eredményezett színpadon, filmen és rádióban egyaránt. Egészen fiatalon játszott öregasszony-szerepeket, de túl a harmincadik évén illúziót keltő *Sasfiók* (E. Rostand), ill. Nyilas Misi volt (Móricz Zsigmond: *Légy jó mindhalálig*). Vígjátékokban kitűnően érvényesült karikírozó képessége és harsány humora. Gyakran mondott verseket, állandó szereplője volt a Magyar Rádióknak, s *A Szabó család* című sorozatnak több mint ezer előadásában vett részt (Szabó néni), betegágyán is folytatva, egészen haláláig. Népszerűségét társadalmi munkái és tv-film-szerepei mellett ez a hetenként ismétlődő rádiószereplése is fokozta. 1987-ben televíziós portréfilm készült róla. Tanulmányt írt a szavazásról (Bp., 1942). Visszaemlékezéseit *Közben...* címmel adta ki (Bp., 1982). SZOT-díjjal tüntették ki (1977). Tiszteletére 2001-ben a MASZK Országos Színészegyesület kezdeményezésére, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a MASZK megalapította a Gobbi Hilda-díjat.

Bárdy György

(Kispest, 1921. május 26. – Budapest, 2013. május 27.)

Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész

Gyermekként Kispesten ismerte meg a színjátszást, mint diákszínész, rendező a Kispesti Református Ifjúsági Egyesületben. Tizenhárom évesen már a református templom kertjében lépett fel saját színjátszó csoportjával. Várkonyi Zoltán véletlenül látta meg a még csak 16 éves fiút egy előadásban, és megígérte: le fogja szerződtetni majdani társulatához. Miután 1945-ben véget ért a háború és Bárdy felépült

a Don-kanyarban szerzett sebesüléséből, felkereste Várkonyit. Elsőnek Grumio szerepét kapta *A makrancos hölgyben*. A Magyar Színháznál dolgozott. 1945–46-ban a Művész Színház tagja volt. 1946–49 között

a Vígszínházban lépett fel. 1949–51 között a Vidám Színpad színművésze volt. 1951–58 között a Madách Színházban játszott. 1958–59-ben a Nemzeti Színház tagja volt. A „szocialista erkölcs” megsértése miatt eltávolították, ezért 3 évig (1959–1962) erdészként dolgozott. Ezután a kecskeméti Katona József Színházban tért vissza, 1963–64-ben. 1964-től a Vígszínház tagja volt. Markáns arcvonásai és baritonja mellett humora sokféle szerepre alkalmassá tette: játszott kegyetlen csendőrt, sármos csábítót, groteszk filmek főszerepeit. Legnagyobb sikere Jumurdzsák szerepe volt az 1968-ban bemutatott *Egri csillagokban*, de játszott a *Valahol Európában*, *A csodacsatár*, *A tettes ismeretlen*, a *Ripacsok és a Retúr* című filmekben. Sokat szinkronizált: az ő hangján szólalt meg például Máris szomszéd is a *Mézga családban*. 2013 májusában hunyt el, egy nappal 92. születésnapja után.

Maros Gábor (eredeti neve: Mayer Gábor)
(Budapest, 1947. szeptember 27. –)
színművész, operaénekes

Szülei: Mayer Imre és Lazay Gabriella. Testvérei: Imre András, Tibor. Középiskolát a József Attila Gimnáziumban végezte. 1971-ben kapott színészi diplomát a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. Karrierje a fővárosi Operettszínházban indult, ahol 1971–1973, valamint 1976–1981 között játszott. 1973–1976 a József Attila Színházban játszott. 1981–1988 között a Magyar Állami Operaházban lépett fel. 1988-ban a kecskeméti Katona József Színház, 1989-ben a debreceni Csokonai Színház társulatának művésze lett. 1989-től szabadfoglalkozású művész. 1990–1993 között az amszterdami Concertgebouw-ban lépett fel. 1993–1995 között ausztráliai koncertturnén vett részt. 1995–1999 között a Soproni Petőfi Színház, 2000–2002 között a Vidám Színpad tagja volt. 2003 óta a Sziget Színház színésze. Rendezéssel is foglalkozik. 2006-ban karácsondi polgármester-jelölt volt.

Sokoldalú művészként prózai szerepei mellett, a zenés műfajokban is otthonos. Musicalek, operettek és operák tenor szerepeiben is láthatták a nézők. Nemzetközi turnéi során Bécsben, Münchenben, Zürichben, Amszterdamban, Sydney-ben, New Yorkban és Jeruzsálemben is fellépett.

Zenthe Ferenc (született Rameshofer)
(Salgóbánya, 1920. április 24. – Budapest, 2006. július 30.)
a Nemzet Színésze címmel kitüntetett, Kossuth-díjas és kétszeres
Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész, a
Halhatatlanok Társulatának örökös tagja

Négy szemesztert végzett a közgazdaságtudományi egyetemen, de otthagyta és a Színművészeti Akadémia hallgatója lett, 1941-ben. Palóc tájszólásától hamarosan meg kellett válnia. A háború miatt azonban, 1942-ben félbehagyta tanulmányait. 1945-ben szerződött a Pécsi Nemzeti Színházhoz, majd két évad után a győri Kisfaludy Színház (ma Győri Nemzeti Színház), 1949-ben pedig a debreceni Csokonai Nemzeti Színház társulatának tagja lett. 1952-től a budapesti Madách Színház színművésze volt. Atmoszférateremtő képessége, humora jellem szerepekben kiválóan érvényesült. Indulásától a közönség szeretete övezte. „Amikor elkezdtem a pályát, a Jóisten rátett a tenyerére, és azóta azon visz tovább” – nyilatkozta az MTI-nek 2005 januárjában, akorra már a Nemzet Színészeként, a megnyerő egyéniségű művész. A filmgyártás és a televízió is jobbnál jobb feladatokkal „kényeztette el”. Első filmszerepében, 1953-ban Nagysándor József honvédtábornokot alakította a *Föltámadott a tengerben*, ezt a *Rákóczi hadnagyának* főszerepe követte (előtte öttusázók tanították meg lovagolni, aminek még sok hasznát vette). Ezután romantikus vígjátékok főszerepei következtek a sármos színész életében: a *2x2 néha 5*, a *Mese a 12 találatról*, a *Kölyök*, a *Fapados szerelem* című filmekben. Később egyre inkább jellem szerepeket formált

meg. 1983-ban készült az Oscar-díjra is jelölt magyar–NSZK koprodukció, a *Jób lázadása*, amelyben a Tiszamenti, módos falusi zsidó szerepében tűnt fel. Játékfilmben utoljára a *Magyar vándor* című filmben szerepelt, 2004-ben.

A *Tenkes kapitánya* (1963) után több tévésorozat következett: a *Rózsa Sándor*, a *Tüskevár*, a *Princ, a katona*, a *Bors* és legutóbb a *Szomszédok*. A tévésorozatokban Zenthe mind a fiatalok, mind az idősebb korosztály tetszését kiérdemelte. Népies, férfias, humoros karakterszínész volt. Számos filmben szerepelt, de szinkronhangként is bizonyított. Szerepelt a Magyar Rádió 1959–2007 között futott *A Szabó család* című rádiós telenovellájában is, amely Európa leghosszabb életű családregényszerű rádiójátéka volt.

1987–1999 közt a *Szomszédok* című teleregény szereplője (Taki bácsi); a sorozat 1999. december 30-án, a 331. résszel búcsúzott el a nézőktől. 2000 februárjától a *Komédiások – Színház az egész...* című sorozat egyik főszereplője volt.

Zenthe Ferencet 1954-ben és 1968-ban Jászai Mari-díjjal tüntették ki, 1975-ben megkapta az érdemes művész címet. A filmkritikusok díjával jutalmazták 1984-ben, kiváló művész lett 1989-ben, Erzsébet-díjas 1992-ben, MSZOSZ-díjas 1993-ban. 1997-ben Kossuth-díjat adományoztak neki, szülővárosa, Salgótarján 2003-ban díszpolgárrá választotta. 2005-ben a Magyar Örökség díjjal tüntették ki „sokoldalú emberábrázolásáért”. 2006. július 30-án hunyt el tüdőgyulladásban, a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Első felesége Oláh Katalin tornász volt, akinek tőle született Ferenc fia 1954-ben (beceneve: Golyó). Házasságuk, neje korai halála miatt 1983-ig tartott. 1986-ban vette el második feleségét, Gizellát. Fia révén két unokája van: Katalin és Ádám.

Képešy József

(Budapest, 1916. szeptember 27. –
Budapest, 1990. július 10.)
színművész, rendező

1938-ban szerzett tanári diplomát. Makay Margit felfedezettje volt, az ő segítségével vizsgázott a Színművészeti Akadémián. Négy évet szolgált a második világháborúban, majd rövid tanárság után 1946-ban leszerződött Várkonyi Zoltán Művész Színházához. Miután az intézmény 1949-ben megszűnt, a Magyar Rádió színtársulatához szerződött, végül 1968-tól egészen nyugdíjba vonulásáig (1982) a Pannónia Filmstúdió munkatársa volt. Elsősorban szinkronizált, de több filmben és sorozatban is bizonyította tehetségét (például *A Tenkes kapitánya*, *Uraim, beszéljenek!*, *141 perc a befejezetlen mondatból*). Többek között Orson Welles, Jean Gabin, Charles Vance, Peter Ustinov és Michel Simon magyar hangja volt, de számos rajz- és bábfilmben is megszólalt (*Kukori és Kotkoda*, *Süsü, a sárkány*, *Mi újság a Futrinka utcában*, a *Vízipók-csodapók*). Legutolsó filmszerepe a *Szaffi Ahmed basája* volt.

Hernádi Judit

(Budapest, 1956. április 11. –)
Jászai Mari-díjas színésznő, énekesnő, érdemes művész,
a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja

Szülei Hernádi Árpád gyermekorvos és Szvoboda Ágnes. 1978-ban végezte el a Színház- és Filmművészeti Főiskolát, és karrierje a Vígszínházban indult. 1986 óta szabadfoglalkozású, kis megszakítással (1992–94 között) a Művész Színház társulatának tagja volt. Számos filmben szerepelt, emellett rendszeresen látható különböző politikai-közéleti kabarékban, paródiaműsorokban (Heti Hetes, Gálvölgyi Show, Bajor Show, Szeszélyes évszakok), valamint szinkronszínésznőként

nagyon sok filmben szerepelt.

17 évesen gyámhatósági engedéllyel ment férjhez, de két évvel később, főiskolás korában már elváltak. Aztán élettársi kapcsolatban élt Tarján Pál operaénekeskel, akitől a lánya, Tarján Zsófia Rebeka született 1986-ban. Majd 12 éven át Görög László volt az élettársa, akivel 2003-ban szakítottak.

2009-ben, 2011-ben és 2012-ben ő volt a Csillag születik tehetségkutató verseny egyik zsűritagja.

2010 áprilisában a lányával együtt léptek fel a Thália Színházban az *Egy színésznő lánya* című darabban, mely Verebes István *Maya* című, Hernádi Juditról szóló könyve alapján készült.

2017-től az Orlai Produkciós Iroda társulatának tagja.

Csákányi László

(Németújvár, 1921. január 13. – Budapest, 1992. november 3.)

Jászai Mari-díjas színművész, énekes,
érdemes művész és kiváló művész

Elmagyarosodott horvát (gradistyei) családból származott, utóbb nevét magyarosította. Középiskolai tanulmányait Szentgotthárdon, a Vörösmarty Mihály Gimnáziumban végezte. Ezt követően a Színművészeti Akadémia hallgatója volt, ahol 1942-ben diplomázott. A Nemzeti Színháznál kezdett, azonban 1945-ben hadifogságba esett, és csak 1948-ban térhetett haza. Ezután a Pesti, az Úttörő és az Ifjúsági Színház társulatához szegődött, majd 1953-tól a Fővárosi Operettszínház, 1956-tól pedig a Petőfi, illetve a Jókai Színházban dolgozott. 1963–1971 között a Vígszínház, 1971–74 között a József Attila Színház, 1974-től pedig haláláig a Vidám Színpad művésze volt. 1992. november 3-án hunyt el gyomorrákban. Sokoldalú jellemábrázoló tehetségét számos filmben kamatoztatta. Népszerű szinkronszínész is volt (például a *Frédi és Béni, avagy a két kőkorszaki szaki* Frédije, a Disney *Dzsungel könyvének* Baluja, Karak a *Vukban*, Döbrögi a *Lúdas Matyiban*, Loncsár a *Szaffiban* stb.). Emlékezetes rádiójátékbeli szerepe Viktor Szíriusz hangja László Endre 13 éven keresztül futó *Szíriusz kapitány* című sorozatában.

Lánya Csákányi Eszter Kossuth-díjas színésznő.

Gálvölgyi János

(Budapest, 1948. május 26. –)

Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész, parodista,
szinkronszínész, érdemes művész, a Halhatatlanok
Társulatának örökös tagja

Szülei Gálvölgyi János és Gumbinger Mária. Nős, felesége Gálvölgyi (született: Gács) Judit, műfordító, akivel 1971-ben házasodtak össze. Két gyermekük született: 1973-ban Eszter, 1975-ben Dóra. Apósa Rodolfo, a híres bűvész volt. Hobbija a bohócgyűjtés. A Madách Gimnáziumban érettségizett. Kitanulta a fényképészs szakmát, 1967–68-ban a Révai Nyomda kemigráfus (=klisékészítő) fényképészeként dolgozott. Az 1968-as *Ki mit tud?* című kulturális tehetségkutató műsorban tűnt fel parodistaként. 1973-ban elvégezte a Színház- és Filmművészeti Főiskolát, karrierje a Thália Színházban indult. 1993-ban átszerződött a Madách Színházba, ahol 2012-ig játszott. Ezt követően főleg a Játékszínben szerepelt. Elsősorban komikus darabokban játszik, rendkívüli népszerűségnek örvend. A Rádiókabaré és a Heti Hetes című tévéműsor rendszeres vendége, saját műsora, a Gálvölgyi Show havonta volt látható az RTL Klubon. Műsorvezető a Klubrádióban. Szinkronszínészként is kedvelt, Benny Hill, illetve Harry Klein (Derrick) állandó magyar hangja volt. 45 kabaréjelenetben és nyolc játékfilmben szerepelt. Legemlékezetesebb alakítása a *Csinibaba* című filmben volt. 2015. július 21-én megjelent új videóklipje, amelyben Kis Grófo Bulibáró c. dalát szavalja. Több mint 1 100 000-en tekintették meg a YouTube-on. 100

színházi bemutatót, 53 paródiát láthattunk eddig tőle. Sok szilveszteri műsorban is feltűnt. A Petőfi Rádió Kettőtől hatig című kívánságműsorának – amelynek később Kettőtől ötig lett a címe – egyik műsorvezetője volt. Több évig a Gőr Nagy Mária Színitanoda színésmesterség-tanára volt.

Érdekességek, kulisszatitkok

Tudtad-e?

- Ifj. Johann Strauss egyik budapesti látogatása alkalmával megismerkedett Jókai Mórral, az ismeretség gyümölcse pedig a valcerkirály egyik legkiválóbb operettje, *A cigánybáró* lett, amellyel a 60 éves Strauss újra meghódította a fél világot.
- A *Szaffi* Dargay Attila első olyan filmje, amelyben a főszereplő párost, Jónást és Szaffit hagyományos módon kellett megrajzolni, hogy minél rokonszenvesebbnek lássa őket a néző.
- A negyvenes évek végén, miután kirúgták Dargay Attilát a Képzőművészeti Főiskoláról, Macskássy Gyula Rákóczi úti műtermében dolgozott, mint kifutófiú.
- Dargay Attila mondta a magyar rajzfilmgyártás történetéről: „Az volt a baj, hogy senki sem tudta, hogyan kell rajzfilmet csinálni. Macskássy Gyuszi se. Mitől él, mozog a figura? Egy kollégánk becsempészett egy tekercs Walt Disney-filmet. Ahányan csak voltunk, mind azt néztük munkaidő után, hogyan mozog egyszerre mind a négy lába az öszvérnek. Kezdtük skiccelni a mozdulatokat. Természetesen 2–3 nap után feljelentett bennünket egy díszes kolléganő, hogy titokban imperialista filmeket nézegetünk.”
- A cigányok Indiából származó népcsoport, amely a 13–15. században vándorolt be Európába.
- Az 1971-es I. Roma Világkongresszuson fogadták el a cigányság zászlaját. A zászlón a kék sáv az eget, a zöld sáv a földet jelképezi. A vörös kerék utal az őshazára, Indiára és a vándorló életmódra is. A kerék formájával és színével jelképezi a lemenő és felkelő napot, utalva ezzel az idő ciklikusságára, a folyamatos újjászületés lehetőségére. A vörös szín a vér színe is.
- A cigány férfiak díszjele a nagy bajusz. Ha valaki levágatja, tekintélyén esik csorba. A nők nagy hajjal szépek. Ha levágatják a hajukat, átok, szerencsétlenség fogja utukat kísérni.
- A brit tengerészek körében dívott az a babona, hogy ha macska van a hajón, különösen fekete macska, a hajó minden veszélyt el fog kerülni.
- A középkorban, az eretneküldözések idején a keresztény egyház üldözte a macskákat. Azt hitték, hogy boszorkányok. Nem csak a boszorkánynak kikiáltott asszonyokat égették el máglyán, hanem a macskákat is, különösen a fekete macskákat. Bizonyos napokon (keresztény ünnepeken vagy az úgynevezett „macskaszerdákon”) irtóhadjáratot indítottak a szerencsétlen állatok ellen.
- Mindeközben Oroszországban azt tartották, hogy aki megöl egy macskát, annak hét évig semmi dolga nem sikerül.
- A repülő egy erős szagú élénkítőszert (ammónium-karbonát), amelyet ájuláskor, szédülés esetében szagoltatják, mert erősen izgatja az orr nyálkahártyáját
- Dargay Attila édesapját, miután megszökött az orosz hadifogságból, egy cigánykaraván mentette meg s vette magához.

Ötletek KönyvtárMozis foglalkozásokhoz

Témajavaslatok

- Soroljuk fel a leggyakoribb meseszereplőket! (királyfi, királylány, szegénylegény, boszorkány, sárkány, tündér stb.) Figyeljük meg, hogy a *Szaffi* című mesében megjelenik-e közülük valaki!
- Ne legyünk nagyravágyók, ne akarjunk többnek látszani annál, mint akik vagyunk! Járjuk körül ezt a megállapítást.
- Boldoggá teheti-e az embert a pénz, a kincs, a gazdagság? Beszéljessünk ebben a témában.
- Segítsünk a rászorulókon és a bajba jutottakon! Hogyan tudunk segíteni?

Gondolatok, tippek a beszélgetés elindításához a mese megtekintése előtt

- Bevezető gondolatok Jókai Mórról, *A cigánybáró* című kisregényéről, annak cselekményéről.
- Bevezető gondolatok Dargay Attiláról. Melyik meséit, rajzfilmjeit láttad?
- Mit hallottál a „fekete macska” babonáról? Babonás vagy-e?
- Kik a boszorkányok? Milyen boszorkányokat ismersz?

Gondolatok, tippek a beszélgetés elindításához a mese megtekintése után

- Melyik szereplő a legkedvesebb, legszimpatikusabb számodra? Miért?
- Kik voltak a földesurak, nemesek? Soroljunk fel nemesi címeket!
- Cafrinka gonosz boszorkány vagy jó boszorkány? Egyáltalán boszorkány-e?
- Kik azok a cigányok, vándorcigányok? Ismerjük meg a jelképeiket (zászló, himnusz)! Tudsz-e ismert romákat felsorolni a magyar közéletből, celebvilágból?

Játékötletek

Játékok, fejtörők

Az alábbi feladatokat sokszorosítva (nyomtatva, fénymásolva) ki lehet osztani a játékos kedvű résztvevők között és meg lehet versenyeztetni őket.

1. Színezd egyforma színűre az összetartozó párokat!

Bundás	medve
Tóbiás	macska
Bendegúz	hód
Dzsinn	teknős
Szaffi	kiskacsa
Góliát	kecske
Borbála	ló

2. Találd ki, kik ezek az állatok, akik a filmben is feltűnnek.

Elöl olyan, mint egy alma, deréktájon hurokforma, hátul kolbászformát lenget, cincogók felé tekinget. Mi az? *(macska)*

Nagy bajszú, de nem harcsa,
Egyik cirmos, a másik meg tarka.
De légy óvatos, a fekete veszélyes,
Ha eléd szalad, lőttek a szerencsének! Mi az? *(macska)*

A bajusza égnek áll, a borbélyhoz mégse jár. A konyhában üldögél, egeret fog, azzal él. Mi az? *(macska)*

Hátul rúg, és elől harap,
A négy lábán függén szalad,
Megülük, vagy hintó elé fogják,
De előbb a kovácsnál patkolják. Mi az? *(ló)*

Jó gazdáim, de ropogós finom szénát vágatok! Ha megeszem, izmos leszek, s széleseben vágatok. Mi az? *(ló)*

Hat lába van, de csak négyen jár.
Mi az? *(Ló és lovas)*

Kövér vagyok, lusta vagyok, rezgő hájas, tokás. Evés közben csámcsogok, nálunk ez a szokás. Mi az? *(disznó)*

Ijedős kis jószág vagyok, a lábacskáim reszket. Piros répát ropogtatni hidd el jobb, mint kekszet. Mi az? *(nyuszi)*

Nappal alszik odújában, éjjel pedig ébren huhog. Egér, pocok, fuss, ha hallod, hogy feletted szárnya suhog! Mi az? *(bagoly)*

Ha a koma gyomra korog, vagyis nagyon éhes, brummog egyet, brummog kettőt és irány a méhes! Mi az? *(medve)*

Átalszom a hideg telet, s előbújok tavasszal. Megszúrom a róka orrát, elbánok a ravasszal. Mi az? *(sün)*

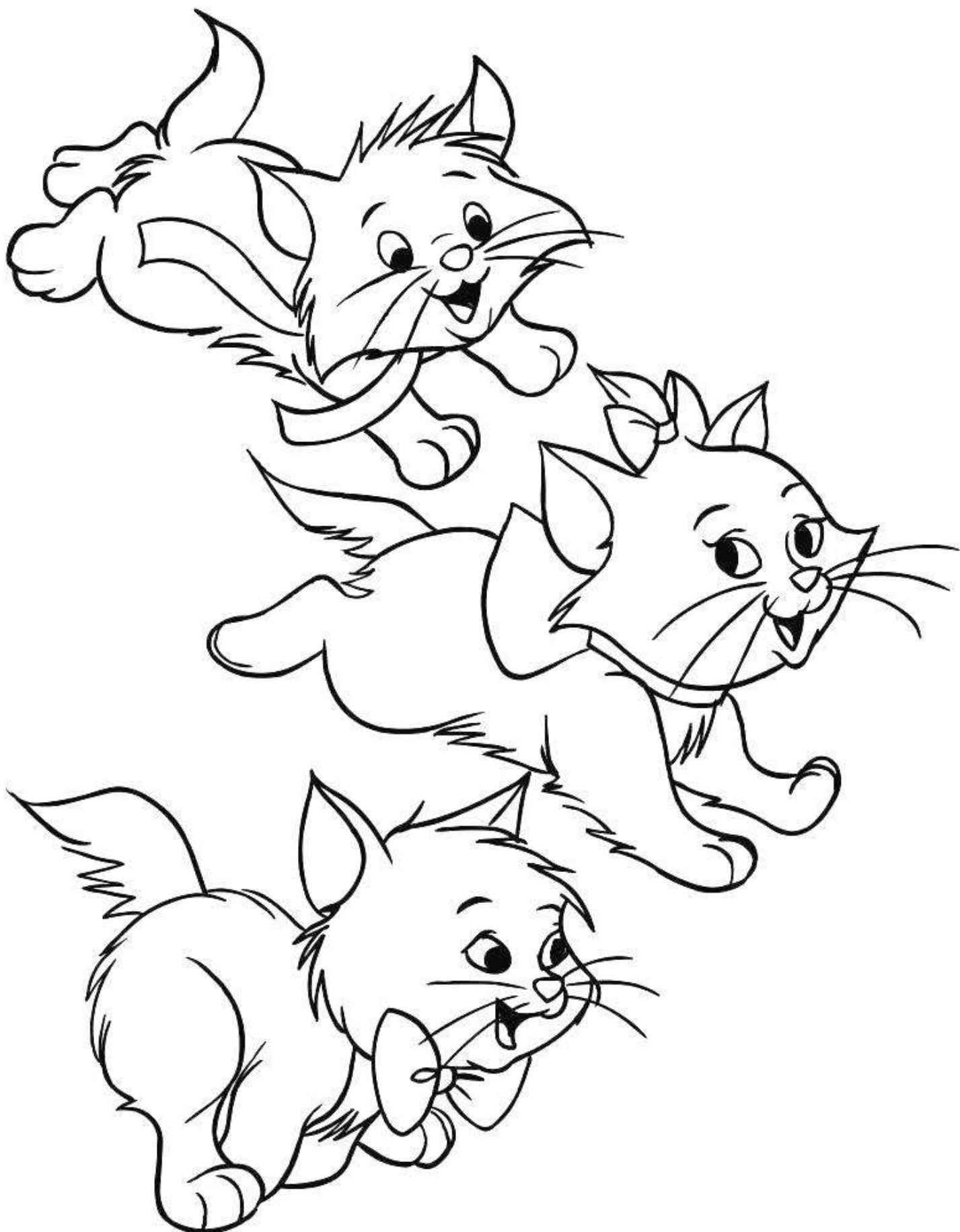
3. Rakd időrendi sorrendbe a képeket!

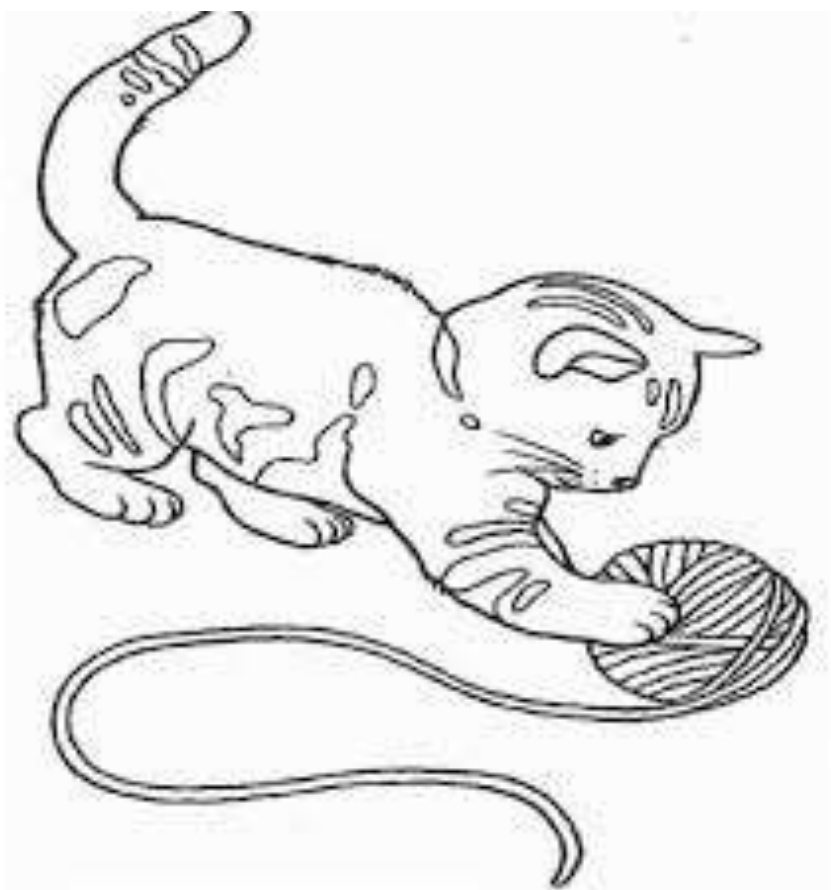
Sorszámozd be a történések sorrendjében a képeket! (Sokszorosítva, kivágva is lehet sorrendet alkotni!)

A		B	
sorszám:		sorszám:	
C		D	
sorszám:		sorszám:	
E		F	
sorszám:		sorszám:	
G		H	
sorszám:		sorszám:	
I		J	
sorszám:		sorszám:	

(Megoldókulcs: 1-E, 2-I, 3-J, 4-A, 5-F, 6-H, 7-B, 8-C, 9-G, 10-D)

4. Színező, kifestő

5. Készítsünk papírtányérból cicát!

Ezt a rendkívül aranyos cicát elkészíteni már nem is lehetne egyszerűbb, hiszen egy átlagos papír tányér, egy kis festék és fonal kell csak hozzá! Aranyos ugye? A papír tányér macskákat természetesen bármilyen macskás vagy fantázia színben is elkészíthetitek, egészen biztosan remekül mutatnak majd! Halloweenkor fekete macskák készítésével a dekorációt is egyszerűen feldobhatjátok velük!

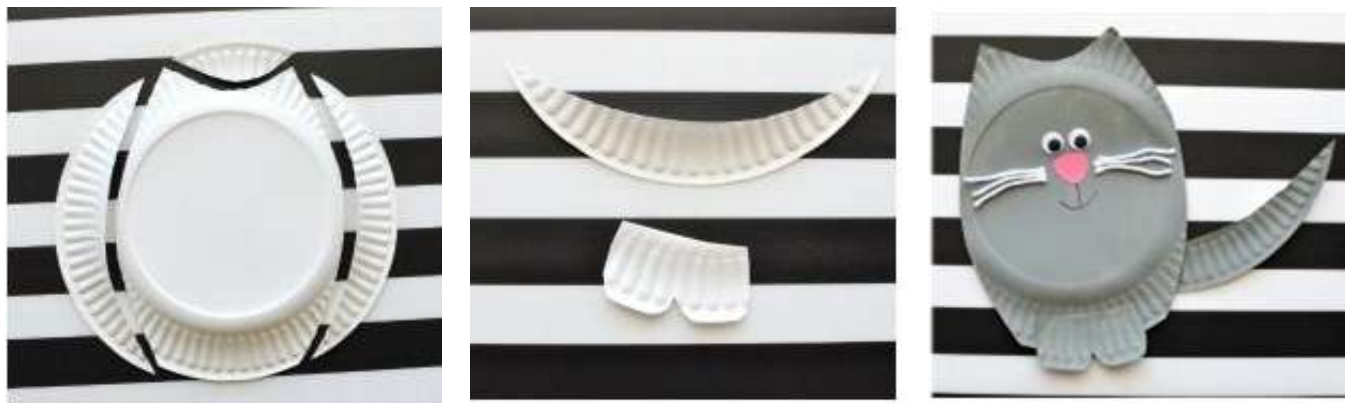
Kellékek:

- papírtányér
- akrilfesték (választott szín)
- rózsaszín kartonpapír (vagy építőpapír)
- szemek
- fehér zsinór
- fekete marker toll
- olló
- ragasztó

Levágjuk a papírtányér oldalait a képen látható módon. Levágunk egy rövidebb csíkot a tetejéről is, ezzel megkapjuk a füleket. Az egyik oldalsó csík lesz a macska farka. A másik oldalsóból két macskalábat vágunk. Lefessük az összes macskadarabot akrilfestékkel, és hagyjuk teljesen megszáradni. Miután a festék megszáradt, felragasztjuk a lábát és a farkát a macska testére.

Kivágunk egy macskaorrot a rózsaszín kartonpapírból és felragasztjuk a papírtányérra. Fehér fonalból csíkokat vágunk és felragasztjuk az orr oldalára a macskabajusz számára. Végül felragasztjuk rá a szemeit, és fekete markerrel száját rajzolunk.

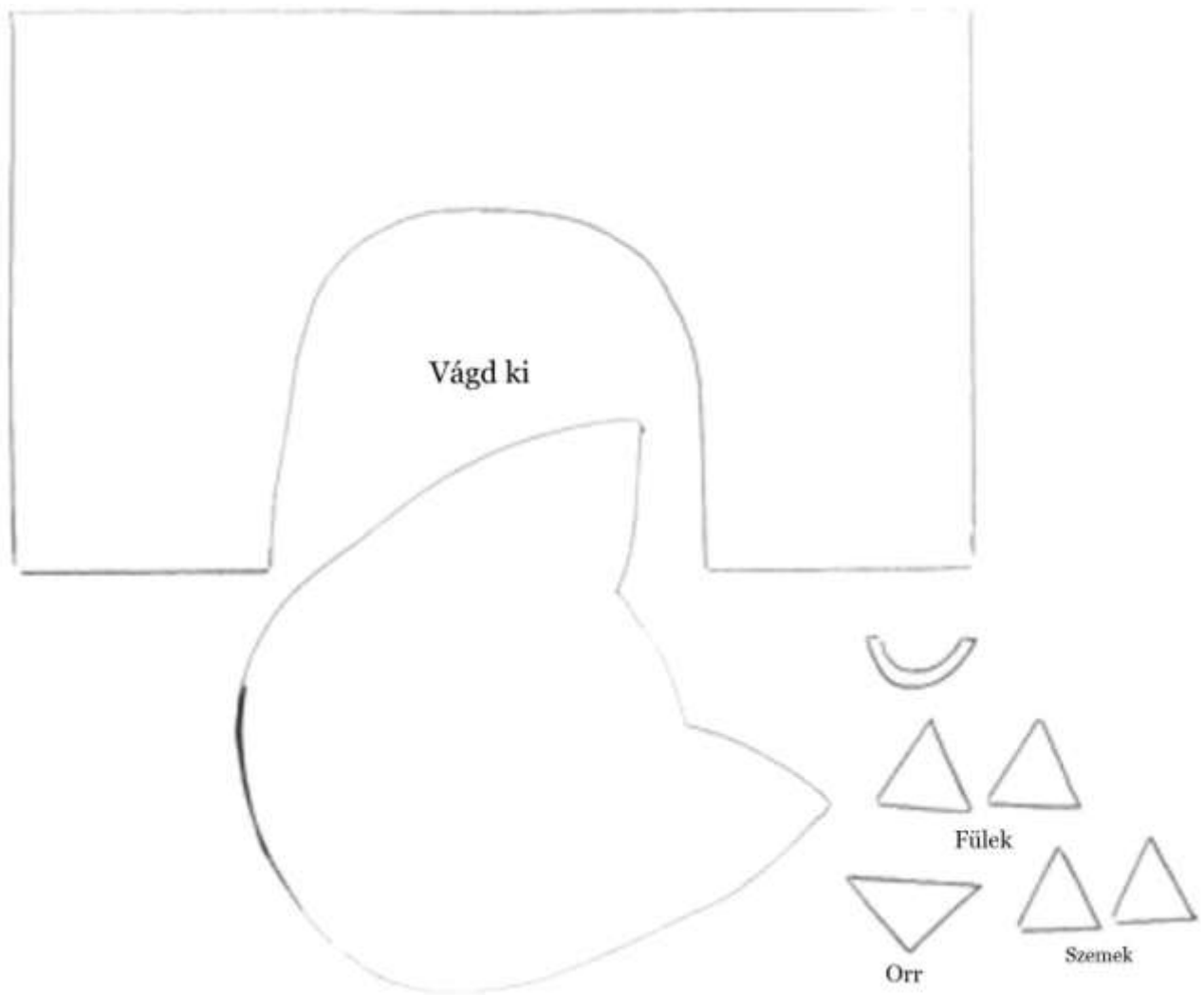
6. Készítsünk könnyen és gyorsan cicát!

Egy újabb nagyszerű ötlet a cicakészítésre!

Hajtsunk össze egy megfelelő méretű kartonlapot, majd vágjuk ki a sablon segítségével a macska testét, ügyelve arra, hogy ne vágjuk át a hajtást. Vágjuk ki a macskafejet, ragasszuk a macska testének egyik végére. Rajzoljunk farkat a kartonra, vágjuk ki, majd ezt is ragasszuk a macska testének másik végére.

Az orrot és a fület rózsaszín papírra, míg a szemet zöld papírra rajzoljuk körül. Vágjuk ki, ragasszuk fel a helyükre. Ezután 4 vékony csíkot vágunk fehér építőpapírból. Ragasszuk őket a macska fejére bajuszként, majd ragasszuk az orrát a bajuszok metszéspontjának tetejére.

7. Boszorkányok pedig vannak!

Tipp boszorkánykészítéshez otthon fellelhető alapanyagokból.

Kellékek:

- anyagdarabok
- hurkapálca
- raffia
- fonal
- gyöngy (fa)
- zsenília

15×15 cm tarka vagy egyszínű anyagnégyzeteket bevagdosunk, hogy rojtos legyen a széle. A hurkapálcából és a raffiából apró seprűket készítünk. A kétféle színű zseníliából emberke-formát hajtunk.

A fejet a gyöngyből csináljuk meg úgy, hogy a zseníliát bele lehessen fűzni a lyukba. Ezután vágunk kis nyílást a ruhán, dugjuk át rajta a fejet, és igazítsuk rá a babára. Rá is ültethetjük a seprűre. A kezét rá kell csavarni a nyélre. Fonalból haját vágunk, és ráragasztjuk a gyöngyre. Végül csúcsos sapkát teszünk a fejére.

Kvíz

1. Ki írta *A cigánybáró* című kisregényt?
 - a. Petőfi Sándor
 - b. Mikszáth Kálmán
 - c. Jókai Mór
2. Mi a keresztnéve a *Szaffi* című film férfi főszereplőjének?
 - a. János
 - b. Jónás
 - c. József
3. Mit neveztek a császári hadseregben Brünhildának?
 - a. az ágyút
 - b. a császár feleségét
 - c. győzhetetlen Eugen lovát
4. Hova rejtette Ahmed basa a kincsét?
 - a. elásta
 - b. kútba tette
 - c. barlangba vitte
5. Milyen állattal fürdik együtt Szaffi, amikor megjelenik Jónás?
 - a. hód
 - b. mókus
 - c. béka
6. Hol található Cafrinka háza?
 - a. egy fán
 - b. a faluban
 - c. az erdőben
7. Hogyan szabadul ki Jónás a kormányzó börtönéből?
 - a. kimászik az ablakon
 - b. medvebőrbe bújjik
 - c. macskává változik és kiszökik a rácsok között
8. Milyen nemzetiségű Ahmed pasa?
 - a. angol
 - b. német
 - c. török
9. Kik fogadják maguk közé Jónást apja halála után?
 - a. cigányok
 - b. törökök
 - c. egy magyar család
10. Hogy hívják Jónás lovát?
 - a. Ráró
 - b. Dzsinn
 - c. Szilaj

(Megoldókulcs: 1-c, 2-b, 3-a, 4-a, 5-a, 6-a, 7-b, 8-c, 9-a, 10-b)

Könyvek és egyéb dokumentumok

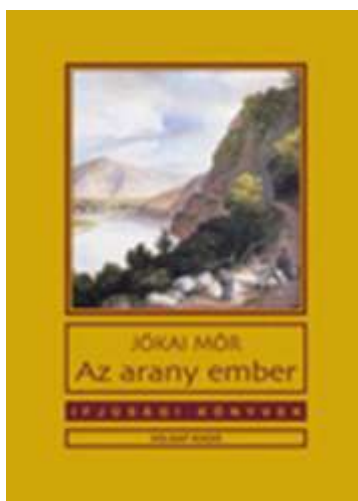
Jókai mór: A cigánybáró (E-könyv)

Hogyan lesz a bácskai földesúr fiából a cigányok bárója, hogyan találja meg az apja által elrejtett mérhetetlen kincsen kívül a boldogságot is egy gyönyörű török lány oldalán? - ezt meséli el Jókai ebben a kisregényében, amelyet a belőle készült operett tett világhírűvé. (www.libri.hu)

Johann Strauss, Anger Ferenc: A cigánybáró – CD melléklettel

20 híres operett - 20 kötet CD-melléklettel. A CD-ken a bécsi és magyar operettek legismertebb dallamai hallhatók. A kötetekben a szerző életéről, a CD-n szereplő felvételek keletkezéséről, az előadóművészekről, a darab tartalmáról, történetéről olvashatunk. Az érdekes és tartalmas leírásokat gazdag illusztrációs anyag kíséri.

(www.libri.hu)

Jókai Mór: Az arany ember

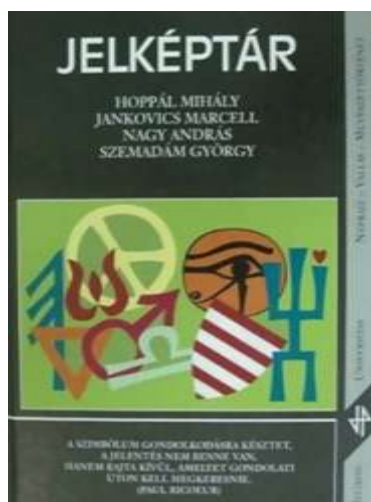
A regény hőse egy üzletember, akit szegény hajóbiztosként a véletlen, saját vakmerősége és nem utolsósorban ügyeskedése hatalmas vagyonhoz juttat. Zsákba rejtett kincse egy szultán üldözött török úrtól származik, az ő lánya megnyeréséért hozza fel a Dunába süllyedt hajóból és tartja meg magának Tímár Mihály. A mesés vagyon birtokosaként üzletelni kezd, és az arany még több arannyá változik kezében. Az arany ember már milliommósként kéri meg a „szegény” török lány, Timea kezét. A lány hálából igent mond, de kiderül, hogy csak a kezét nyújtja kérőjének, szerelmet nem kaphat tőle Tímár. A férfi elmenekül oda, ahol nem a pénzt, hanem az embert nézik. Ezt találja meg a térképen még nem jelölt helyen, a Senki-szigetén, Noémi mellett. A főhős kettős életét több szereplő köti össze, véletlenek és törvényszerű találkozások, társadalmi összefüggések alakítják sorsukat. A regény kitűnően ábrázolja az akkori Komárom kereskedőrétegének spekulációit, tájleírásai (a Vaskapu, a téli Balaton) gyönyörködtesek.

(www.moly.hu)

Jurij Dmitrijev: 13 fekete macska

Egyiptomban szent állatként tisztelik a macskát, papok ügyelték a viselkedését, minden mozdulatából jelet olvastak ki. Rómában a szabadság és függetlenség szimbóluma lett. Angliában azt tartották, ha fekete macska szalad be a házba, öröm éri a gazdát, ha esküvőre készülő menyasszony mellett elprüsszenti magát – az ifjú párra boldog élet vár. A brit tengerészek még ma is úgy tudják, a fekete macska jó szerencsét hoz a hajóra. S hány meg hány hiedelem, babona fűződött évszázadok hosszú során a „halálmadár” kuvikhoz, a „jövendőmondó” kakukkhhoz, az „időjós” levelibékához s a „tavaszhozó” fecskéhez! A Magyarországon is népszerű szerző, ez alkalommal, az állatokkal kapcsolatos hiedelmek, babonák nyomába eredt, s tudományos hitelű magyarázatot ad az olvasóban is megfogalmazó számtalan miéltre.

(www.moly.hu)

Hoppál Mihály - Szemadám György - Nagy András - Jankovics Marcell: Jelképtár

Alapvető kézikönyv megírására vállalkozott a négy szerző: mintegy félezer címszó segítségével kalauzolják végig az olvasót – támaszkodva az összehasonlító mitológia, a néprajz, a vallástörténet és a szimbólumkutatás legfrissebb eredményeire – jel- és képvilágunk áthatolhatatlan erdejében. A lexikon közel ötszáz szócikke felöleli a legelemibb ábrázolások, a primitív kultúrák, a népművészet képanyelvét, és eligazít a nagy civilizációk művészeti, vallásos és tudományos kultúrájának jelkészletében. A szerzők külön is gondot fordítottak a magyarság szellemi hagyományának, jelképi örökségének bemutatására és feltárására. (www.moly.hu)

Charles G. Leland: A cigányok mágiája és jövendőmondó eljárása

Jelen mű a cigányok körében használt ceremóniák, és szokások gyűjteményét foglalja össze, melyek a jövendőmondással, a boszorkány gyógymódokkal, a szerelmi bájitalokkal és más boszorkányságokkal állnak kapcsolatban, olyan anekdoták és példák alapján, melyeket vagy nem ismernek igazán az olvasók, vagy személyes tapasztalatokból származnak.

(www.moly.hu)

Rostás-Farkas György: A cigánység hagyomány- és hiedelemvilága

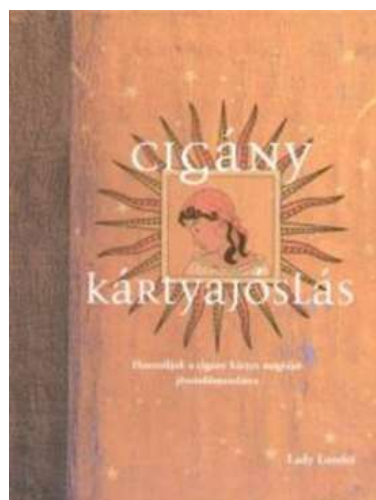
Évszázadok óta élünk e hazában s keveset tudnak rólunk, kultúránkról, nyelvünkről, hiedelemvilágunkról. Amelyik nép elfelejti múltját, elszakad gyökereitől, asszimilálódik, más szóval kihal. Ha kételkedünk abban, szükségünk van-e a visszatekintésre, ahhoz hogy előre haladhassunk, meggyőződhetünk róla, hogy gyökerekhez való ragaszkodás nem pusztán, – ahogyan sokan elmarasztalóan; minősítik – „néprajzos romantikázás”, hanem az éltető forráshoz való visszatérés. Kötelességemnek érzem, hogy minden lehetőséggel küzdjek népem és kultúránk életben maradásáért.

(www.moly.hu)

Bársony János: Cigány mesék

Mi közük a cigányoknak az ágyúöntéshez? Hát a gyógyításhoz és a bokszhoz? Ha kinyitod ezt a könyvet, népmesék és mai mesék adnak választ ezekre az izgalmas kérdésekre. Azt is megtudhatod, hogy történelmünk számos hőse és híres embere a cigány nép soraiból származik, akik közül Czinka Pannáról már biztosan te is hallottál. Történeteink között olvashatsz a cigányok vándorlásáról, jellegzetes mesterségeikről, szokásaikról és a régmúltban gyökerező, de sok helyen máig élő hagyományaik eredetéről.

(www.libri.hu)

Cigány kártyajóslás - Használjuk a cigány kártya mágiáját jövőndőmondásra

Könyv + 36 lapos cigánykártya „melléklet”. Fedezzük fel a jövőndőmondás rejtelmait, amit a cigányok, az igazi jövőndőmondók nemzedékről nemzedékre örökítettek! Vessük ki sorsunkat ezekkel a szemet gyönyörködtető, természeti ihletésű kártyalapokkal, és bízzuk magunkat a cigány látók útmutatásaira és tanácsaira! Tanuljuk meg a különböző kivetési módokat: az önfelfedezés útján elindító, egyszerű, egylapos jóslástól a szövevényes összképet adó kivetésig, amely mind a 36 lap felhasználásával mondja meg a jövőndőt.

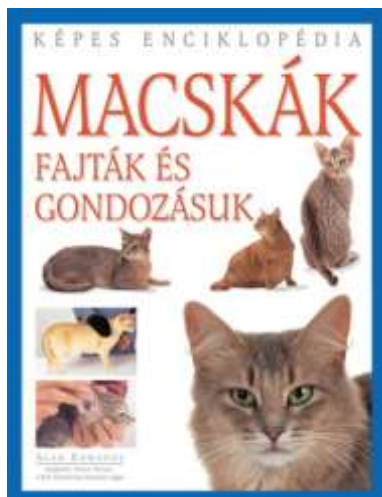
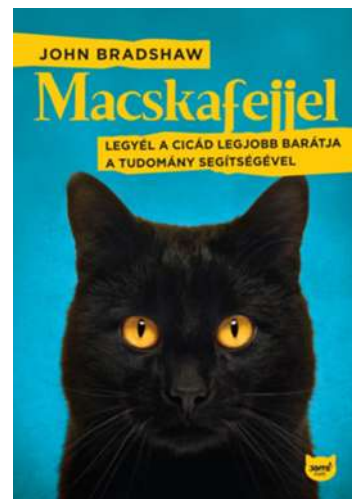
(www.libri.hu)

Könyvek a macskákról

John Bradshaw: Macskafejjel

Melyik cicagazdinak ne jutott volna már az eszébe, mi járhat kedvence fejében, amikor például odateszi a lábtörlőre a frissen le vadászott madarat? Vagy esetleg többször is felmászik arra a fára, amelyikről nem tud lejönni? Egyáltalán: milyen a világ macskafejjel? Talán ezek a cuki, hízelgő, szőrmók állatok nem is olyan szelídek, ragaszkodóak, mint gondoljuk? Hiszen évezredek óta úgy élnek, ahogy nekik tetszik, és általában sokkal kevésbé kiszámíthatóak, mint szeretnénk. És vajon milyen véleménnyel vannak rólunk, emberekről? John Bradshaw több évtizede arra tette fel az életét, hogy megfejtse házi kedvenceink titkait, méghozzá annak érdekében, hogy állatok és gazdáik minél jobban megismerjék és megértsék egymást. Lerombolja a macskákat övező évszázados hamis mítoszokat, felfedi a valódi természetüket, és elárulja, mi teszi őket igazán boldoggá.

(www.moly.hu)

Alan Edwards: Macskák - fajták és gondozásuk

Ez az átfogó, képes macskaenciklopédia minden részletre kiterjedő, remek ismertetője a világ ismert macskafajtáinak; az egzotikus hosszú szőrű perzsától a ritka, szőrtelen szfinxen, az örökké népszerű rövid szőrűn és a farkatlan manxon át a legritkább fajtáig, mint például a szingapúri, az ocelotmacska, a bengáli és a japán csonkafarkú.

A kötet gazdagon illusztrált szaktanácsokat ad a macskák gondozására vonatkozóan. Hasznos útmutatókat találunk az állat kiválasztásával, gondozásával, etetésével, tenyésztésével, és az egészségvédelemmel kapcsolatban, valamint a legújabb kutatásokkal összhangban álló, az egyes macskafajtákra vonatkozó legkorszerűbb információkat is tartalmazza.

(www.kossuth.hu)

Holly Webb: Cica az erdőben

Ella nagyon szereti a cicáját, Pamacsot. Szörnyen megijed, amikor Pamacs egy téli napon nem tér haza. A kiscica azonban élvezi, hogy kint lehet, különösen, amikor elered a hó, és megkergetheti a szép hópelyheket, felfedezheti a téli ruhába öltözött kerteket.

Hanem hirtelen hóvihár kerekedik, és Pamacs eltéved az erdőben. Vajon megtalálja-e Ella a kis kedvencét?

(www.moly.hu)

Könyvek a boszorkányokról

Boldizsár Ildikó: Amália álmai

Hold-mezőben, Kancsali utca 3. szám alatt lakik Amália, a világ legszomorúbb boszorkánya, aki azt meséli el nekünk, hogyan telt élete első száz esztendeje: hogyan rendezgette pöttyösbögre-gyűjteményét, hogyan játszott az esővel a Páfrányos Tisztáson vagy épp a Mélyvizű Tó partján, s miről álmodott fűtakarója alatt. Ki volt Emília és a Világ-Síró-Asszony, mire vágyott a Csillagnéző Fiú, miért rikkantott kilencet a Fekete Vízimadár, és mi történt a Nap és a Hold első találkozásakor? Játék, szerelem, álmok – Boldizsár Ildikó gyerekekhez és felnőttekhez egyaránt szóló meséinek költői szépségét Szegedi Katalin rajzai teszik teljessé.

(www.moly.hu)

Dániel András: Matild és Margaréta, avagy boszorkányok a Bármí utcából

Szerinted képes eltévedni egy Felhő? Tudod, mit kell tenni, ha összekeverednek a hét napjai? Mit gondolsz, meg lehet tanítani a legyeket beszélni? Azt mondd, fogalmad sincs? Akkor ideje, hogy bekopogj Matild és Margaréta, a két boszorkány fura lakóktól hangos otthonába! A róluk és bonyodalmas mindennapjaikról szóló mesékből azt is megtudhatod, miért felesleges porszívót vásárolni, mennyire veszélyes dolog a tortasütés, s hogy mitévő legyél, ha egy napon beköltözik hozzád az Unalom... Dániel András derűs meséit a két szeretnivaló boszorkányról 5-10 éveseknek ajánljuk.

(www.moly.hu)

Tóth László: A boszorkány porszívója

Lebilincselő meseregény sziporkázó nyelvi leleményekkel, jóízű humorral, ízig-vérig mai történet, valóságos, hús-vér alakokkal, a képzelet és a mese varázslatos világában. A József Attila-díjas Tóth László színes-eleven-varázslatos gyermeki világot teremtve meséli Kiskata, Julijul és a csodálatos porszívóján száguldó jószágos boszorkány, Dörzsi-Mörzsi izgalmas kalandjait.

(www.moly.hu)

Felhasznált irodalom, forrásjegyzék

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Szaffi_\(film\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Szaffi_(film))
<https://port.hu/adatlap/film/tv/szaffi-szaffi/movie-9585>
https://hu.wikipedia.org/wiki/Dargay_Attila
<https://mecenatura.mediatanacs.hu/dargay>
<https://www.jegy.hu/person/kern-andras-902#panel1>
<https://port.hu/adatlap/szemely/pogany-judit/person-5871>
<https://theater.hu/hu/portre/pogany-judit--893.html>
<https://www.hangosfilm.hu/filmenciklopedia/gobbi-hilda>
<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/g-gy-757D7/gobbi-hilda-75994/>
<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/magyar-nyelv-es-irodalom/irodalom/irodalom-10-osztaly/jokai-mor-eletraiz/jokai-mor-eletraiz>
https://hu.wikipedia.org/wiki/Bárdy_György
https://hu.wikipedia.org/wiki/Maros_Gábor
https://hu.wikipedia.org/wiki/Zenthe_Ferenc
[https://hu.wikipedia.org/wiki/Képešs_y_József_\(színművész\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Képešs_y_József_(színművész))
https://hu.wikipedia.org/wiki/Hernádi_Judit
https://hu.wikipedia.org/wiki/Csákányi_László
https://hu.wikipedia.org/wiki/Gálvölgyi_János
<https://www.opera.hu/hu/musor/megtekint/a-ciganybaro-2020/>
<https://filmarchiv.hu/hu/alapfilmek/film/szaffi-1>
<https://www.mmalexikon.hu/kategoria/film/szaffi>
<http://talaloskerdesekszotara.blogspot.com/2013/02/lo.html>
<https://mesemondo.blog/2020/04/13/haziallatok-kutya-macska-eger/>
<http://www.lovasterapia.hu/data/cms16782/lovasversek.pdf>
<https://wikiszotar.hu/ertelmezo-szotar/Rep%C3%BCI%C5%91s%C3%B3>
Rangáné Lovas Ágnes: Sok-sok új találós kérdés. – Budapest: Aranyhal Kiadó, 1999
Rostás-Farkas György: A cigányság hagyomány- és hiedelemvilága. – Budapest: Cigány Tudományos és Művészeti Társaság, 2006
Jurij Dmitrijev: 13 fekete macska. – Budapest: Móra Könyvkiadó, 1990

Ötletek:

<http://cicas-szinezo.kifesto1.hu/>
<https://hu.if-staeulalia.pt/collection-pictures-witches>
<https://mindy.hu/hu/kreativ-otlet/1641/papir-tanyer-cica-macska-papir-tanyerbol-gyerekeknek>
<https://jatsszunk-egyutt.hu/cicas-kutyas-kreativ-otletek/>
<https://www.allkidsnetwork.com/crafts/detail.asp?fil=/crafts/animals/images/cat-craft-template.jpg&cat=Animals&nam=Cat-Craft-Template>
<https://anyakanyar.hu/boszorkanyok-pedig-vannak/>

Képek:

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Szaffi_\(film\)#/media/Fájl:Szaffi_magyar_raizfilm_1984.jpg](https://hu.wikipedia.org/wiki/Szaffi_(film)#/media/Fájl:Szaffi_magyar_raizfilm_1984.jpg)
https://moziacsillag.me/img_stars/dargay-attila.jpg
<https://www.jegy.hu/person/kern-andras-902#panel1>
https://nepszava.hu/1024265_pogany-judit-a-bota-cafeban
<https://nava.hu/id/3627011/> – kivágott képek

Az Internetes források megtekintésének ideje: 2022. 03. 29.